

מתי לנעו דוד

וקורס של הפלי"ם בקיסריה, עלה מוטלה כמכונאי על אניה. הוא הספיק לסייר בארצות דרום-אמריקה לפני שפרצה מלחמת העצמאות בארץ-ישראל. כשפרצה — הוא חזר ארצה. מיד עם גיוסו הוצב מוטלה כמכונאי בחיל-הים. שם פגש על אחת האניות קצינים צעירי שם אנוש שטמפפר. למרות גבם אנוש היה בן חדרה, לא הכיר אותו מוטלה מקודם. ההכרות ביניהם היתה קצרה. מוטל דרש מהקצין, שהיה בעל עבר ימי, תנאים מיוחדים כגון חופשות, ותוך זמן קצר הועבר מאנית.

הוא נשלח לקורס קצינים, נזרק מהקורס בגלל עבירות משמעת, חזר ליחידתו כטוראי. לא עבר זמן רב ומוטל ערק מהצבא בעצם ימי המלחמה.

יחידות המשטרה הצבאית סרקו אחריו בכל חדרה והסביבה, אולם לא הצליחו למצוא. מוטל היה נחבא כיום בצריף רעוע, מאחורי בית-הכנסת. והיה יוצא לרחוב רק בלילה. כמעט כל אנשי חדרה ראוהו, אולם איש מהם לא העיז להלשין. לא היה זה משום רחמנות, אלא בגלל הפחד שפתחו מפניו. כי מוטל היה ידוע כצעיר בריא ורחבי-גוף, שלא יחסס לגמול בהודמנות הראשונה לכל מי שירע לו.

כאשר ביקשה המשטרה הצבאית את עזרת המשטרה האזרחית בחיפושים אחריו מוטל, הצליח קצין משטרה לגלות את מקום מחבואו. מוטל נכנע לגורלו. אולם הוא דרש שיתנו לו לחזור ליחידתו ולהתייצב שם. אם תמכרו אותו לידי המשטרה הצבאית, אני לא הולך! אמר. כאשר הגיע לבנין המשטרה בחדרה, השוכן בבנין של מבצר טיגרה, הבחין מוטל כי עומדים למסרו בכל לילי המשטרה הצבאית. מהקומה השניה, מגובה של שמונה מטרים, קפץ החוצה, לא נפגע, ניפנף בידו לקציני-המשטרה וקרא: "שלום!"

כאשר נשאל, כשנתפס, איך לא פחד מקפיצה מגובה כזה, השיב מוטל: "ספורט זה ספורט!"

אדם ללא אהבה

כאשר הסתיימה מלחמת-העצמאות, מצא מוטל סוג אחר של ספורט להתעסק בו. הוא התישב בחדרה, הפך לגיבורם הנערץ של בני-הנוער במקום. היה בעל כוח השפעה בלתי-רגיל עליהם. לא היתה לו כנופייה כלשהי. אולם די היה לו להיכנס בערב לבית-הקפה ולומר: "אתה ואתה ואתה הולכים אתי הערב!" והאנשים היו הולכים אחריו.

מאשנים:

למעלה משנה, ללא משפט ותוך פגיעה בזכותו האלמנטרית,

ועל-ידי הטלת איפול על הפרשה עד כדי העלמת עצם המעצר;

כי אחרי שנה של איפול זה מסרו פקידים בכירים

של הממשלה בעצמם את הפרשה לעיתונות בצורה הסו-

תרת נוהל ממלכתי הוגן, ובזאת הפריכו את טענתם כאילו

האיפול הוטל לטובת הציבור.

יחד עם חבריו היה מוטל מבצע מעשי-ספורט שונים, שכתוצאה מהם נשארו כמה אורחים חדרתיים בחסרון כיס או בחסרון סחורה. אולם הוא לא נתפס מעולם. למרות שהמשטרה חשדה בו, ולא פעם אף פתחה נגדו תיקים, לא הואשם ולא נשפט או בעבירות פליליות. בני-הנוער החדרתי, גזע מיוחד של בני איכרים ותיקים, לא הסתכלו על מעשיהם כאל עבירות פליליות, או מעשים הנוגדים לחוק. הסחיבות והפריצות למיניהם היו בבחינת ספורט. מוטל היה מגשים האידיל של סיפוס החי ברחצה ובפורנות, ללא עבודה. באותה מידה בה הצליח מוטל להשפיע על גברים, הצליח לרכוש לבנותיהן של נערות. כגבר חסון ויפה-תואר, טיגל לעצמו שיטה מיוחדת לחיזור אחרי נערות. הוא היה מתנהג עמן בגסות-רוח ובחוצפה ללא כל התחשבות. "נשים אוהבות גברים ברוטאליים!" היה אומר. אולם למרות שחבריו הסתכלו עליו בהערצה בשל כך, היה מוטל אומלל מאוד בשטח זה.

למעשה לא ידע הוא מעולם מה פירושה של התקשרות אינטימית לאשה. במצבו הפיסי המיוחד לא היתה לו שום התייחסות רגשית אל אחרים, אלא אל עצמו בלבד. לא היו לו שום קריטריונים לגבי התייחסות לעולם החיצוני. כשבשלב מאוחר יותר בחייו התחיל לקבל קריטריונים מעין אלה, הפליא אותו הדבר שאנשים אחרים מלבדו קיימים ומרגישים. לגביו היתה לרגשות אותה משמעות שיש לאדם עיתר-צבעים לגבי צבעים.

רצח בחולות

הסתככות הריצנית הראשונה של מוטל חלה בדצמבר 1950. בשעה שש בבוקר ה' של יום ה' בחודש זה, גילו כמה פועלי זיפויף בדרך לחוף הים של חדרה את מוגיתו של הנהג יוסף ליפסקר (47), שניצבה על הכביש כשארותיה דולקים וה"סחיף" פרום. בתוך המכונית גילו הפועלים את גופתו של הנהג הרחק, כשהיא נקובה בשלושה כדורים שנורו בעורפה. בכיסו של הנהג נמצא סכום של 640 ל"י. כל חפציו היו עמו, כולל שעון-זהב. גם מהמכונית לא נגנב דבר.

למקום הרצח הוזעקו מיד הקצינים ולפסון ואבטיחי שניהלו את החקירה בפקוחו האישי של ראש המחלקה הפלילית במטה הארצי באותם הימים, רמ"ח זאב הופשטטר. חקירה קצרה העלתה כי הנהג נרצח סביב השעה 11 בלילה, תוך כדי נסיעה. אחרי שנורה, ירדה רגלו מעל החושה, המכונית הוסיפה לנוע כמה עשרות מטרים ונעצרה.

מאתר שספסו ותפצו של הנהג ליפסקר לא נשדדו, יצאה המשטרה לחפש אחרי הרוצח מתוך השערה שהרצח לא בוצע על רקע של שוה. החוקרים ניסו למצוא מי נסע אותו לילה במוניתו של הנהג, ומי מווסעו היה מסוגל לבצע את הרצח.

תחילה נפל החשד על בחורה, אותה היה ליפסקר מוביל יום-יום מהרצליה לגבעת-אולגה. היא הוכחה אליבי. אחר-כך הגיעו למשטרה ידיעות כאילו שלושה גברים בעלי פנים

חדרה, שדיברו ביניהם ספיונלית, הזמינו את הנהג משכונת נוה-חיים לקחתם למרכז חדרה, עושה עשר בלילה. אחרי עשרה ימים של חיפושים הצליחה המשטרה לזהות את שלושת הגברים כשלושה סוחרים בוטנים מתלאביב, אותם הביא ליפסקר בליל הרצח למרכז העיר, שם ראו אותם מספר עדים.

מאחר שליפסקר, שהיה טיפוס חשדן וזהיר, לא יצא מעולם לעבודה בלילה, הסיקו החוקרים כי אחרי שהביא את שלושת סוחרים הבוטנים למחוז חפצם, פנה לחזור לביתו. אם אמנם הסכים להוביל נוסע לחוף-הים בחדרה בשעה מאוחרת בלילה, היה הנוסע צריך להיות אדם מוכר לו היטב.

קרובו היחיד של ליפסקר היה בן-אחיו, צבי ליפסקר, ששלושה ימים אחרי הרצח מיהר להגיש לבית-הדין בחיפה בקשה לקבלת ירושת דודו, שכללה בית, פרנס ומכונית. ליפסקר זה היה חברו הטוב של מוטל. אולם כאשר העלתה המשטרה חשד נגדם, היא נאלצה לבטלו מיד, אחרי ששניהם הוכיחו אליבי בטוח. באותו לילה נערך בחדרה גושף מטעם טנן דוד אדום, בו נוכחו כמעט כל צעירי המושבה. גם ליפסקר וגם מוטל הוכיחו כי היו בנשף זה עד שעת-לילה מאוחרת.

על ידי המצאת אליבי זה, איבדה המשטרה את אחד החוטמים שיכול היה להובילה למציאת רוצחו של ליפסקר. תיק רצח זה נוסף לסידרת התיקים הפתוחים, בהם נכשלה המחלקה הפלילית של הופשטטר במציאת מבצעי הפשע.

אולם למרות שעקבות הרוצחים לא נמצאו, היתה בתיק רצח זה נקודה חשובה אחת, שהחשידה את ליפסקר. כאשר העירה המשטרה, בבוקר בו התגלה הרצח, את בן-אחיו של ליפסקר משנתו והודיעה לו כי דודו נרצח, היה הצעיר מזועזע ונדחם. אי-אפשר היה שלא לראות זאת בתגובותיו. אף-על-פי-כן הגיעה למשטרה עדות, לפיה כבר ידע ליפסקר, בשעה שהמשטרה העירה אותו, כי דודו שוב אינו בחיים. מישהו, שעבר בחצות במכוניתו על פני מכונית דודו, וגילה את מעשה הרצח עוד לפני פועלי הזיפויף, לא הודיע על כך למשטרה, אלא ראה את ליפסקר בחצות ואמר לו: "הדוד שלך מת!"

סברת המשטרה היתה כי מוטל ביצע את הרצח כדי לעזור לליפסקר חברו לזכות בירושה. אולם שום הוכחה לא נמצאה לכך. אפילו אם מוכן ליפסקר להעיד על כך כיום במשטרה, אין עדותו מספקת להאשמתו של מוטל. מוטל עצמו, שביתתיים הודה במשטרה בשייכות למעשי פשע אחרים, המשיך לטעון תמיד כי בפרשת הרצח הוא אף הולכים אחריו.

אשה ותעודת בגרות

תוך תקופה זו חזר לתמונה אנוש שטמפפר, קציני-הים הצעיר אותו הכיר מוטל בחיל-הים. גורלו של אנוש לא שפר ביותר. הוא הצליח אמנם להגיע בצי הסוחר לדרגת חובל-ראשון, אולם הוא נקלע מאסון אחד למשנהו. שלוש פעמים נמצא בצוותות של אניות שטבעו. פעם היה בצחת של אניה שהסיעה מנוף-צף, איבדה אותו בלב ים. בתחילת 1950 טבעה האניה הישראלית מסדה מול חופי איטליה. כמה מאנשי צוותה, ביניהם שלושה ישראלים, שניסו להימלט בסירה קטנה, טבעו. אנוש שטמפפר היה החובל הראשון של מסדה. כשהחזר לארץ לא אירע אמנם שום דבר מיוחד. הוא עלה על אניה חדשה שנרכשה על-ידי הקואופרטיב, ושוקראה בשם השלושה. על-שם שלושת הישראלים שטבעו באסון מסדה. אולם כשהגיע תורו לרדת לחוף החולות הצרות.

כמה מאנשי הקואופרטיב הפנו את תשומת ליבם של הורי השלושה שטבעו להתנהגותו המזוהה של החובל-ראשון אנוש שטמפפר בשעת הטביעה. ההורים הפנו את תשומת-לב היועץ-המשפטי לכך והוא הגיש תביעה נגד אנוש, האשים אותו באחריות למותם של שלושת המלחים שהיו בפיקודו.

היה זה משפט מסובך שנמשך כמה שנים, עלה בהון תועפות. בחלקו הראשון נמצא אנוש אשם על ידי בית-המשפט המחוזי, גידון לשנה מאסר. אולם בעירעור בפני בית המשפט העליון, שחל רק בתחילת 1956, יצא נכאי. בתקופת המשפט נשאר אנוש צמוד לחוף, חזר לחדרה. שם התחבר עם מוטל קרביצקי בתקופה בה בוצע השוד בבנק בעפולה. מאז קשרו מוטלה ואנוש של גורלם יחד במשך תקופה מסוימת. אחרי שמוטלה שוחרר ממעצרו מחוסר הוכחות, החליטו שני החברים לעבור לירושלים כדי להשכיל ולעבור במשותף בחינות-בגרות. הם שכרו חדר בשכונת ארנונה, גרו יחד, למדו אצל אותם מורים והכינו יחד שיעורים. כסף למחייתם לא חסר להם, ולמוטל אף היתה מכונית מהודרת מאוד מיפוס מ.ג.

אולם הלימודים לקבלת תעודת-הבגרות לא נשאו פרי. אנוש היה עסוק מדי במשפטו. מוטלה היה עסוק בדברים אחרים. שניהם יחד לא הכינו שיעורים ולא התקדמו רבות בלימודים. לעומת זאת היו מוכרים היטב בקפה ניצן, שם היה מוטלה נותן לעיתים קרובות פורקן ליצר התוקפנות שלו, במריבות וקטטות בהן היה הוא תמיד המכה. אנוש שכר לעצמו כפרקליט, את עורך-הדין החיפאי אהרון חוטר-ישי. באחת ההודמוניות, כאשר נסע אל פרקליטו, לקח עמו גם את מוטל. מוטל עשה רושם עז על חוטר-ישי ועל עורכי-הדין שרבו במשרדו התלאביבי, עורכי-הדין יצחק טוניק ויעקב מלך. מאחר שחוטר-ישי עסק הרבה במשפטי תאונות-דרכים כפרקליט חברת אגד, הוא לקח את מוטל שחוטר-ישי מיוחד והעסיק אותו במשפטי תאונות-דרכים. שם קשר מוטל לראשונה את קשריו עם עורך-הדין יצחק טוניק, שכעבור שנים מספר עתיד היה להיות הפרקליט אליו פנה כדי לחלצו ממצוקה גדולה.

גם אנוש וגם מוטל לא הצליחו או ללמוד כדי לעמוד בבחינות-הבגרות. אולם אם לאנוש הפריעה עובדה זו להתקבל לאוניברסיטה, הצליח מוטל להתגבר עליה. הוא זייף תעודת בגרות, נרשם לאוניברסיטה כתלמיד בפקולטה למשפטים. באותה תקופה היתה מבקרת אותו בדירתו לעיתים קרובות נערה דת-גו בשם תמי, בת אחד הקיבוצים בסביבות חדרה. תמי היתה למעשה אשתו של מוטל, ילדה לו בן אשר נמסר לגידול בקיבוץ. פרט זה לא הפריע למוטל לנהל חיים פרטיים לפי רוחו.

טיפול פסיכולוגי

הוא היה מסתובב בחברת נערות רבות שאת ליבן כבש. לא אחת היו הן נושא להתכתשויותיו. באחת ההודמוניות היה זה הפזמונאי דידי מנוסי שנפל קורבן לאג' רפיוני. כאשר נכנס מוטל עם נערה לקפה ניצן, לקח דידי את הנערה הצידה, ניסה לשכנעו: "לא כדאי ללכת עם גנב." כששמע זאת מוטל, ניגש לדידי ושאל: "איך קראת ליני?" "קראתי לך סתבן," אמר דידי. במה שקרה אחר-כך נזכר דידי רק כשהתעורר בתנתת העזרה-הראשונה.

אחד הרומנים המפורסמים ביותר של מוטל באותה תקופה היו יחסיו עם בתו של פרוי פסור מהאוניברסיטה העברית, שהיתה נשואה לעתונאי ששהה בחוף-לארץ. הנערה עברה לגור בחדרו של מוטל. אביה, שרצה להציל את חיי הנשואין שלה, גילה להגהלת האוניברסיטה כי מוטל זייף את תעודת-הבגרות שלו.

מוטל נעצר, הואשם בויוף מסמך-רשמי. בכשרונו המיוחד להפעיל קסם אישי רב לשם (המשך בעמוד 8)